

BEZPIECZNA EUROPA W LEPSZYM ŚWIECIE

EUROPEJSKA STRATEGIA BEZPIECZEŃSTWA

Wstęp

Europa nigdy dotąd nie cieszyła się w takim stopniu jak obecnie dobrobytem, bezpieczeństwem i wolnością. Przemoc z pierwszej połowy XX wieku ustąpiła miejsca okresowi pokoju i stabilności, bez precedensu w historii Europy.

Najbardziej przyczyniło się do tego utworzenie Unii Europejskiej. Dzięki niemu zmieniły się stosunki między naszymi państwami i zmieniło się życie naszych obywateli. Państwa europejskie są zaangażowane w pokojowe rozwiązywanie sporów i we współpracę za pośrednictwem wspólnych instytucji. W tym okresie, dzięki stopniowemu upowszechnianiu się praworządności i demokracji, autorytarne reżimy przekształcały się w bezpieczne, stabilne i dynamiczne demokracje. Kolejne rozszerzenia zamieniają w rzeczywistość wizję zjednoczonego pokojowego kontynentu.

Jednak żadne państwo nie może samo rozwiązywać dzisiejszych złożonych problemów.

Stany Zjednoczone odegrały kluczową rolę w integracji europejskiej i budowie bezpieczeństwa europejskiego, zwłaszcza za pośrednictwem NATO. Po zakończeniu zimnej wojny Stany Zjednoczone zachowały pozycję dominującą jako podmiot wojskowy. Jednak żadne państwo nie może samo rozwiązywać

dzisiejszych złożonych problemów.

Przed Europą wciąż stoją zagrożenia i wyzwania dla bezpieczeństwa. Wybuch konfliktu na Bałkanach przypominał, że wojna nie znikła z naszego kontynentu. W ostatnim dziesięcioleci żaden region na świecie nie pozostał wolny od konfliktu wojskowego. Większość tych konfliktów miała charakter wewnętrzny, a nie międzypaństwowy, zaś najwięcej ofiar padło wśród ludności cywilnej.

Jako Unia 25 państw o liczbie ludności wynoszącej ponad 450 mln, wytwarzając jedną czwartą światowego produktu narodowego brutto (PNB) i dysponując szerokim zakresem instrumentów, Unia Europejska w sposób nieunikniony jest graczem globalnym. W ostatnim dziesięcioleciu siły europejskie zostały rozmieszczone poza granicami

Jako Unia 25 państw o liczbie ludności wynoszącej ponad 450 mln, wytwarzając jedną czwartą światowego produktu narodowego brutto (PNB) i dysponując szerokim zakresem instrumentów, Unia Europejska w sposób nieunikniony jest graczem globalnym... powinna być gotowa do współodpowiedzialności za bezpieczeństwo światowe i budowę lepszego świata.

kontynentu, w miejscach tak odległych jak Afganistan, Timor Wschodni czy DRK. Coraz dalej idąca zbieżność interesów europejskich i coraz większa solidarność wzajemna UE powoduje, że jesteśmy wiarygodniejszym i skuteczniejszym podmiotem. Europa powinna być gotowa do współodpowiedzialności za bezpieczeństwo światowe i budowę lepszego świata.

I. ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA: GLOBALNE WYZWANIA I GŁÓWNE ZAGROŻENIA

Globalne wyzwania

Koniec zimnej wojny sprawił, że granice w świecie są coraz bardziej otwarte, a wewnętrzne i zewnętrzne aspekty bezpieczeństwa są nierozdzielnie związane. Przepływ handlu i inwestycji, rozwój techniki i upowszechnienie demokracji przyniosły wielu ludziom wolność i dobrobyt. Inni postrzegają globalizację jako przyczynę frustracji i niesprawiedliwości. Wydarzenia te rozszerzyły również możliwości wywierania wpływu przez ugrupowania pozarządowe na stosunki międzynarodowe. Zwiększyły one również zależność Europy od wzajemnie powiązanej infrastruktury transportowej, energetycznej, informacyjnej i innej, a więc też jej podatność na związane z tym ryzyko.

Od roku 1990 niemal cztery miliony osób zginęło w wojnach, z czego 90% to ludność cywilna. Ponad 18 milionów ludzi na całym świecie opuściło swoje domy w wyniku konfliktu.

45 milionów ludzi umiera co roku z głodu i niedożywienia... AIDS staje się przyczyną rozpadu społeczeństw... Bezpieczeństwo jest niezbędnym warunkiem wstępnym rozwoju.

W wielu krajach rozwijających się ubóstwo i choroby powodują niewymowne cierpienia i stają się źródłem poważnych zagrożeń dla bezpieczeństwa. Prawie 3 miliardy ludzi – połowa ludności świata – musi wyżyć za mniej niż 2 euro dziennie. 45 milionów umiera co roku z głodu

i niedożywienia. Obecnie AIDS jest jedną z najbardziej niszczących pandemii w historii ludzkości i staje się przyczyną rozpadu społeczeństw. Nowe choroby mogą się szybko rozprzestrzeniać i stać się zagrożeniami globalnymi. Afryka Subsaharyjska jest obecnie uboższa niż dziesięć lat temu. W wielu przypadkach niewydolność gospodarcza wiąże się z problemami politycznymi i konfliktami zbrojnymi.

Bezpieczeństwo jest niezbędnym warunkiem wstępnym rozwoju. Konflikty nie tylko przyczyniają się do niszczenia infrastruktury, w tym infrastruktury społecznej, ale również zwiększają przestępczość, wstrzymują inwestycje i uniemożliwiają prowadzenie normalnej działalności gospodarczej. Wiele państw i wpada w błędne koło konfliktów, zagrożeń i ubóstwa.

Konkurowanie o zasoby naturalne – w szczególności o wodę – które nasili się w następnych dziesięcioleciach z powodu globalnego ocieplenia, może przyczynić się do dalszych zawirowań i ruchów migracyjnych w różnych regionach.

Zależność energetyczna budzi szczególne obawy w Europie. Europa jest największym światowym importerem ropy naftowej i gazu. Około 50% zużywanej energii pochodzi z importu. Wartość ta wzrośnie do 70% w roku 2030. Większość importowanej energii pochodzi z Zatoki Perskiej, Rosji i Afryki Północnej.

Główne zagrożenia

Atak na wielką skalę na którekolwiek państwo członkowskie jest obecnie mało prawdopodobny. Mimo to Europa staje przed nowymi zagrożeniami – bardziej różnorodnymi, mniej widocznymi i mniej przewidywalnymi.

Terroryzm: terroryzm zagraża życiu; pociąga za sobą wielkie koszty; dąży do podważenia otwartości i tolerancji w naszych społecznościach i stanowi narastające zagrożenie strategiczne dla całej Europy. Ugrupowania terrorystyczne są coraz lepiej wyposażone, coraz ściślej powiązane sieciami elektronicznymi i coraz bardziej skłonne do posługiwania się nieograniczoną przemocą, aby ich działania przyniosły ofiary na masową skalę.

Ostatnia fala terroryzmu ma zakres światowy i jest powiązana ze zbrojnym ekstremizmem religijnym. Jej przyczyny są złożone. Składa się na nie presja modernizacji, kryzysy kulturalne, społeczne i polityczne oraz wyalienowanie młodzieży żyjącej w obcych społecznościach. Zjawisko to pojawia się również w naszym społeczeństwie.

Europa jest zarówno celem, jak i bazą tak pojmowanego terroryzmu: państwa europejskie stanowią cel i były atakowane. Bazy logistyczne komórek Al Kaidy wykryto w Zjednoczonym Królestwie, we Włoszech, w Niemczech, w Hiszpanii i w Belgii. Konieczne są zharmonizowane działania na szczeblu europejskim.

Rozprzestrzenianie broni masowego rażenia jest potencjalnie największym zagrożeniem dla naszego bezpieczeństwa. Reżimy traktatów międzynarodowych i porozumienia o kontroli wywozu spowołniły rozprzestrzenianie BMR i systemów jej dostarczania. Obecnie wkraczamy jednak w niebezpieczny okres, który otwiera możliwość wyścigu zbrojeń w dziedzinie BMR,

Ostatnio BMR posłużyła się terrorystyczna sekta Aum w tokijskim metrze w 1995 roku, rozpylając gaz sarin. 12 osób zginęło a kilka tysięcy zostało rannych. Dwa lata wcześniej sekta Aum wypuściła na ulicy w Tokio zarodki węglika.

zwłaszcza na Bliskim Wschodzie. Postępy w naukach biologicznych mogą zwiększyć siłę oddziaływania broni biologicznej w nadchodzących latach; ataków przy pomocy materiałów chemicznych i promieniotwórczych również nie można zlekceważyć. Rozpowszechnienie technologii raketowej stanowi następny element niestabilności i może w coraz większym stopniu narażać Europę na niebezpieczeństwo.

Najgorszy scenariusz zakłada, że w ręce ugrupowań terrorystycznych dostanie się broń masowego rażenia. W takim przypadku mała grupa mogłaby wyrządzić szkody na skalę uprzednio dostępną wyłącznie dla państw i armii.

Konflikty regionalne: problemy, takie jak w Kaszmirze, regionie Wielkich Jezior Afrykańskich i na Półwyspie Koreańskim, wpływają bezpośrednio i pośrednio na interesy Europy, tak jak konflikty bliżej jej granic, przede wszystkim na Bliskim Wschodzie. Konflikty zbrojne lub zamrożone – toczące się również niedaleko od naszych granic – zagrażają stabilności regionalnej. Niszczą życie ludzkie, infrastrukturę społeczną i fizyczną; zagrażają mniejszościom, podstawowym wolnościom i prawom człowieka. Konflikty mogą prowadzić do ekstremizmu, terroryzmu i niewydolności państwa; otwierają możliwości przed przestępczością zorganizowaną. Brak bezpieczeństwa w danym regionie może pobudzić popyt na BMR. Najpraktyczniejszym sposobem walki z często nieuchwytnymi nowymi zagrożeniami jest niekiedy rozwiązywanie zadawnionych konfliktów regionalnych.

Niewydolność państwa: Złe rządy – korupcja, nadużycie władzy, słabe instytucje i brak odpowiedzialności – oraz konflikty wewnętrzne niszczą państwa od środka. W niektórych przypadkach spowodowały one zapaść instytucji państwowych. Somalia, Liberia i Afganistan pod rządami talibów to najlepiej znane ostatnie przykłady. Zapaść państwa może być związana z oczywistymi zagrożeniami, takimi jak przestępczość zorganizowana czy terroryzm. Niewydolność państwa jest alarmującym zjawiskiem, osłabiającym globalny ład; przyczynia się ona również do niestabilności regionalnej.

Przestępczość zorganizowana: Europa jest jednym z głównych celów dla przestępczości zorganizowanej. To wewnętrzne zagrożenie naszego bezpieczeństwa ma istotny wymiar zewnętrzny: transgraniczny nielegalny handel narkotykami, kobietami, i bronią oraz przemyt nielegalnych migrantów stanowi dużą część działalności gangów przestępczych. Może mieć również powiązania z terroryzmem.

Taka działalność przestępcza jest często związana ze słabymi lub niewydolnymi państwami. Dochody z narkotyków wykorzystano do osłabienia struktur państwowych w kilku państwach produkujących narkotyki. Dochody z handlu kamieniami szlachetnymi, drewnem i bronią lekką są źródłem konfliktów w innych częściach świata. Wszystkie te działania podważają zarówno praworządność, jak i porządek społeczny. W skrajnych przypadkach zorganizowane struktury przestępcze mogą zdominować państwo. 90% heroiny w Europie pochodzi z upraw maków w Afganistanie – gdzie z handlu narkotykami finansuje się prywatne armie. Większość tego narkotyku jest rozprowadzana za pośrednictwem bałkańskich sieci przestępczych, których ofiarą pada również ok. 200 000–700 000 kobiet wykorzystywanych w handlu usługami seksualnymi na całym świecie. Nowym wymiarem przestępczości zorganizowanej, któremu należy poświęcić dalszą uwagę, jest wzrost piractwa morskiego.

Zestawienie tych różnych elementów – obejmujących terroryzm z zastosowaniem maksymalnej przemocy, dostępność broni masowego rażenia, przestępczość zorganizowaną, osłabienie systemu państwowego i prywatyzację siły zbrojnej – wskazuje, że musimy liczyć się z ryzykiem konfrontacji z bardzo radykalnym zagrożeniem.

II. CELE STRATEGICZNE

Żyjemy w świecie lepszych perspektyw, ale kryje on również większe zagrożenia niż znane nam dotychczas. Przyszłość będzie zależała także od naszych działań. Musimy myśleć globalnie i działać lokalnie. Aby dbać o własne bezpieczeństwo i propagować swoje wartości, UE ma trzy cele strategiczne:

Przeciwdziałanie zagrożeniom

Unia Europejska aktywnie zwalcza kluczowe zagrożenia.

- Po 11 września zareagowała, stosując środki obejmujące przyjęcie europejskiego nakazu aresztowania, kroki służące zwalczaniu finansowania terroryzmu oraz umowę z USA w sprawie wzajemnej pomocy prawnej. UE nadal rozwija współpracę w tej dziedzinie i ulepsza swoje środki obrony.
- Od wielu lat prowadzi politykę przeciwko proliferacji. Unia niedawno uzgodniła dalszy program działania, przewidujący kroki wzmacniające pozycję Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, środki zwiększające kontrolę wywozu i zwalczające nielegalne dostawy i zamówienia. UE jest zaangażowana w dojście do powszechnego przestrzegania reżimów traktatowych, jak również we wzmocnienie traktatów i ich postanowień o weryfikacji.
- Unia Europejska i państwa członkowskie interweniowały, by ułatwić rozwiązanie konfliktów regionalnych i pomóc niewydolnym państwom znów stanąć na nogi, w tym na Bałkanach, w Afganistanie i w DRK. Przywrócenie dobrych rządów na Bałkanach, sprzyjanie demokracji i umożliwienie tamtejszym władzom zwalczania przestępczości zorganizowanej to jeden z najsukuteczniejszych sposobów walki z przestępczością zorganizowaną w UE.

W erze globalizacji odległe zagrożenia mogą budzić taki sam niepokój, jak te bliższe. Program jądrowy w Korei Północnej, zagrożenie jądrowe na południu Azji i proliferacja na Bliskim Wschodzie – wszystkie te działania dotyczą także Europy.

Terroryści i przestępcy mogą obecnie działać na całym świecie: ich akcje w Azji Środkowej i

W erze globalizacji odległe zagrożenia mogą budzić taki sam niepokój, jak te bliższe... Pierwsza linia obrony często będzie znajdować się za granicą. Nowe niebezpieczeństwa są dynamiczne... Na zapobieganie konfliktom i zagrożeniom nigdy nie jest za wcześnie.

Południowo-Wschodniej mogą stwarzać zagrożenie dla państw europejskich lub ich obywateli. Równocześnie globalna komunikacja zwiększa w Europie świadomość konfliktów regionalnych czy tragedii humanitarnych na całym świecie.

Nasza tradycyjna koncepcja samoobrony – aż po zakończenie zimnej wojny – opierała się na groźbie inwazji. Wraz z nowymi zagrożeniami pierwsza linia obrony często będzie znajdować się za granicą. Nowe niebezpieczeństwa są dynamiczne. Ryzyko proliferacji rośnie z czasem; pozostawione samym sobie, ugrupowania terrorystów będą coraz groźniejsze. Niewydolność państwa i przestępczość zorganizowana rozprzestrzeniają się, jeśli są lekceważone – co zaobserwowaliśmy w Afryce Zachodniej. Oznacza to, że musimy być gotowi na działania przed wystąpieniem kryzysu. Na zapobieganie konfliktom i zagrożeniom nigdy nie jest za wcześnie.

W przeciwieństwie do masowego, widocznego zagrożenia w trakcie zimnej wojny, żadne z nowych zagrożeń nie ma charakteru czysto wojskowego; żadnego z nich nie można też zwalczyć posługując się wyłącznie środkami wojskowymi. Każde z nich wymaga połączenia instrumentów. Proliferację można ograniczyć dzięki kontroli wywozu, można ją też zwalczać wywierając naciski polityczne, gospodarcze i inne, przy równoczesnej walce z jej podstawowymi przyczynami politycznymi. Pokonanie terroryzmu może wymagać połączenia środków wywiadowczych, policyjnych, sądowniczych, wojskowych i innych. W państwach niewydolnych instrumenty wojskowe mogą być potrzebne do przywrócenia porządku, a środki humanitarne do zwalczania bezpośrednich skutków kryzysu. Konflikty regionalne wymagają rozwiązań politycznych, jednak zasoby wojskowe i skuteczna ochrona porządku mogą być przydatne w fazie wychodzenia z konfliktu. Instrumenty gospodarcze służą odbudowie, a cywilne zarządzanie kryzysowe pomaga przywrócić rządy cywilne. Unia Europejska jest wyjątkowo dobrze przygotowana do reagowania na takie wieloaspektowe sytuacje.

Budowanie bezpieczeństwa w naszym sąsiedztwie

Nawet w erze globalizacji geografia wciąż odgrywa istotną rolę. W naszym interesie leży to, aby kraje z nami graniczące były dobrze rządzone. Sąsiedzi zaangażowani w konflikt zbrojny, słabe

Rozszerzenie nie powinno tworzyć nowych linii podziałów w Europie. Rozwiązanie konfliktu arabsko-izraelskiego jest dla Europy strategicznym priorytetem.

państwa, w których kwitnie przestępczość zorganizowana, dysfunkcyjne społeczeństwa lub lawinowy przyrost populacji przy europejskich granicach – wszystko to stwarza Europie problemy.

Integracja państw przystępujących zwiększa nasze bezpieczeństwo, ale również przybliża UE do niespokojnych regionów. Naszym zadaniem jest promować stworzenie pierścienia dobrze zarządzanych krajów na wschód od Unii Europejskiej i wzdłuż wybrzeży Morza Śródziemnego, z którymi to krajami mogą nas łączyć bliskie stosunki oparte na współpracy.

Znaczenie tych działań najlepiej widać na Bałkanach. Dzięki naszym wspólnym wysiłkom, wraz ze Stanami Zjednoczonymi, z Rosją, NATO i innymi partnerami międzynarodowymi, stabilność tego regionu nie jest już zagrożona wybuchem dużego konfliktu. Wiarygodność naszej polityki zagranicznej zależy od utrwalenia naszych osiągnięć w tym obszarze. Perspektywa przystąpienia do Unii Europejskiej jest zarówno celem strategicznym, jak i bodźcem do przeprowadzenia reform.

Nie jest w naszym interesie, by rozszerzenie stworzyło nowe linie podziałów w Europie. Korzyści płynące ze współpracy gospodarczej i politycznej trzeba poszerzyć o naszych wschodnich sąsiadów, dążąc przy tym do rozwiązania panujących tam problemów politycznych. Musimy mocniej i aktywniej zainteresować się problemami Kaukazu Południowego, który w odpowiednim czasie również stanie się regionem sąsiadującym.

Rozwiązanie konfliktu arabsko–izraelskiego jest dla Europy strategicznym priorytetem. Bez tego mała jest szansa na rozwiązanie innych problemów na Bliskim Wschodzie. Unia Europejska musi nadal być zaangażowana i gotowa na przeznaczenie środków na ten problem, póki nie zostanie on rozwiązany. Koncepcja polegająca na ustanowieniu dwóch państw – od dawna wspierana przez Europę – obecnie jest szeroko akceptowana. Wprowadzenie jej w życie będzie wymagać wspólnych, opartych na współpracy wysiłków Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych, Organizacji Narodów Zjednoczonych i Rosji oraz państw w tym regionie, ale przede wszystkim samych Izraelczyków i Palestyńczyków.

Region Morza Śródziemnego ogólnie nadal przeżywa poważne problemy związane z zastojem gospodarczym, niepokojami społecznymi i nierozwiązanymi konfliktami. Interesy Unii Europejskiej wymagają stałego kontaktu z partnerami śródziemnomorskimi, przy pomocy skuteczniejszej współpracy gospodarczej, obronnej i kulturalnej w ramach procesu barcelońskiego. Należy również rozważyć rozszerzenie kontaktów ze światem arabskim.

PORZĄDEK MIĘDZYNARODOWY OPARTY NA EFEKTYWNYCH STOSUNKACH WIELOSTRONNYCH

W świecie globalnych zagrożeń, globalnych rynków i globalnych mediów nasze bezpieczeństwo i dobrobyt są coraz bardziej uzależnione od systemu opartego na efektywnych stosunkach wielostronnych. Nasz cel to rozwój silniejszej społeczności międzynarodowej, dobrze funkcjonujące instytucje międzynarodowe oraz oparty na prawie porządek międzynarodowy.

Jesteśmy zaangażowani w utrzymywanie w poszanowaniu i rozwój prawa międzynarodowego.

Podstawowe ramy stosunków międzynarodowych określa Karta Narodów Zjednoczonych. Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych jest odpowiedzialna przede wszystkim za utrzymywanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Jednym z priorytetów Unii Europejskiej jest wzmocnienie Organizacji Narodów Zjednoczonych przez dostarczenie instrumentów, które umożliwią jej wypełnianie obowiązków oraz skuteczne działanie.

Nasze bezpieczeństwo i dobrobyt są coraz bardziej uzależnione od systemu opartego na efektywnych stosunkach wielostronnych. Jesteśmy zaangażowani w utrzymywanie w poszanowaniu i rozwój prawa międzynarodowego. Podstawowe ramy stosunków międzynarodowych określa Karta Narodów Zjednoczonych.

Pragniemy, aby organizacje, systemy i traktaty międzynarodowe skutecznie przeciwstawiły się zagrożeniom dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, a zatem, aby były gotowe do działania, gdy ich zasady są łamane.

Kluczowe instytucje w systemie międzynarodowym, takie jak Światowa Organizacja Handlu (WTO) i międzynarodowe instytucje finansowe, zwiększyły liczbę swoich członków. Chiny przyłączyły się do WTO, a Rosja negocjuje przystąpienie. Naszym celem powinno być poszerzenie składu tych organów, przy zachowaniu ich wysokich standardów.

Jednym z podstawowych elementów systemu międzynarodowego są stosunki transatlantyckie. Nie leży to tylko w naszym interesie dwustronnym, ale wzmacnia również całą społeczność międzynarodową. NATO jest istotnym przejawem tych stosunków.

Organizacje regionalne również wzmacniają ład światowy. Dla Unii Europejskiej szczególne znaczenie ma siła i skuteczność OBWE i Rady Europy. Inne organizacje regionalne, takie jak ASEAN, MERCOSUR i Unia Afrykańska, znacznie przyczyniają się do poprawy utrzymania porządku na świecie.

Warunkiem porządku międzynarodowego opartego na określonych zasadach jest to, że prawo zmienia się w reakcji na rozwój sytuacji w takich dziedzinach, jak proliferacja, terroryzm czy globalne ocieplenie. W naszym interesie jest dalsze rozwijanie istniejących instytucji, takich jak Światowa Organizacja Handlu, oraz wspieranie nowych, takich jak Międzynarodowy Trybunał Karny. Nasze własne doświadczenia w Europie pokazują, że bezpieczeństwo można zwiększyć dzięki budowie zaufania i reżimom kontroli zbrojeń. Takie instrumenty mogą również istotnie przyczynić się do bezpieczeństwa i stabilności w naszym bliższym i dalszym sąsiedztwie.

Jakość społeczności międzynarodowej jest uzależniona od jakości rządów, będących jej podstawą. Najlepszą gwarancją naszego bezpieczeństwa jest świat złożony z dobrze rządzonych państw demokratycznych. Rozpowszechnianie dobrych rządów, popieranie reform społecznych i politycznych, walka z korupcją i nadużywaniem władzy, ustanawianie państwa prawa i ochrona praw człowieka są najlepszymi sposobami umacniania porządku międzynarodowego.

Polityki handlowe i rozwoju również mogą być silnymi narzędziami do propagowania reform. Jako największe na świecie źródło oficjalnej pomocy i największy podmiot handlowy świata, Unia Europejska i jej państwa członkowskie zajmują dobrą pozycję w dążeniu do tych celów.

Przyczynianie się do lepszych rządów za pośrednictwem programów pomocowych, warunkowości i ukierunkowanych środków handlowych nadal jest istotną cechą naszej polityki, którą powinniśmy bardziej wzmacniać. Świat postrzegany jako przynoszący wszystkim sprawiedliwość i możliwości będzie bezpieczniejszy dla Unii Europejskiej i jej obywateli.

Pewne kraje umiejscowiły się poza granicami społeczności międzynarodowej. Niektóre dążą do izolacji; inne uporczywie naruszają normy międzynarodowe. Pożądane jest, by państwa takie ponownie przyłączyły się do społeczności międzynarodowej, a UE powinna być dopomóc im w tym zadaniu. Kraje, które nie chcą się przyłączyć, powinny zrozumieć, że muszą za to zapłacić określoną cenę, w tym w swoich stosunkach z Unią Europejską.

III. KONSEKWENCJE POLITYKI DLA EUROPY

Unia Europejska dokonała postępów na drodze do spójnej polityki zagranicznej i skutecznego zarządzania kryzysowego. Dysponujemy instrumentami, które mogą być skutecznie wykorzystywane, co udowodniliśmy na Bałkanach i w innych obszarach. Musimy być bardziej aktywni, działać spójniej i umiejętniej, aby nasz wkład był zgodny z naszymi możliwościami. I musimy współpracować z innymi.

Musimy rozwinąć strategiczną kulturę sprzyjającą wczesnej, szybkiej oraz, w koniecznych przypadkach, zdecydowanej interwencji

Zwiększenie aktywności w dążeniu do naszych celów strategicznych. Ma to zastosowanie do całego zakresu będących w naszej dyspozycji instrumentów zarządzania kryzysowego i zapobiegania konfliktom, w tym do działań politycznych, dyplomatycznych, wojskowych i cywilnych, handlowych i rozwojowych. Konieczne są aktywne polityki, by przeciwdziałać nowym dynamicznym

zagrożeniom. Musimy rozwinąć strategiczną kulturę sprzyjającą wczesnej, szybkiej oraz, w koniecznych przypadkach, zdecydowanej interwencji.

Jako Unia licząca 25 członków, wydających ponad 160 miliardów euro na obronę, powinniśmy być zdolni do prowadzenia kilku operacji równocześnie. Moglibyśmy stworzyć szczególną wartość dodaną, rozwijając operacje obejmujące zdolności wojskowe i cywilne.

UE powinna wspierać Organizację Narodów Zjednoczonych w działaniach jakie podejmuje ona w reakcji na zagrożenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. UE jest zaangażowana we wzmacnianie swojej współpracy z ONZ, aby pomagać krajom wychodzącym z konfliktu, jak również by zwiększyć wsparcie dla ONZ w sytuacjach wymagających krótkoterminowego zarządzania kryzysowego.

Musimy umieć działać na czas, by zapobiec upadkowi krajów wokół nas, po wykryciu oznak proliferacji i przed powstaniem kryzysu humanitarnego. Prewencyjne zaangażowanie się może pomóc w uniknięciu poważniejszych problemów w przyszłości. Znaczenie polityczne Unii Europejskiej wzrośnie gdy podejmie się ona poważniejszych obowiązków i będzie aktywniej działać.

Zwiększenie zdolności. Europa o większych zdolnościach znajduje się w naszym zasięgu, chociaż zrealizowanie naszego pełnego potencjału wymaga czasu. Obecne działania – zwłaszcza powołanie agencji obrony – wskazują nam dobry kierunek.

Aby przekształcić nasze wojsko w bardziej elastyczne, mobilne siły i aby umożliwić im sprostanie nowych zagrożeń, konieczne są większe zasoby na obronę i efektywniejsze posługiwanie się nimi.

Systematyczne wykorzystanie zebranych i wspólnych zasobów zmniejszyłoby powielanie działań, koszty i w średnim okresie – zwiększyłoby zdolności.

W przypadku niemal każdej dużej interwencji po skutecznej akcji wojskowej następował cywilny chaos. Potrzebujemy większego potencjału, aby zmobilizować wszystkie konieczne zasoby cywilne w sytuacjach kryzysowych i pokryzysowych.

Większy potencjał dyplomatyczny: potrzebujemy systemu łączącego zasoby państw członkowskich z zasobami instytucji UE. Rozwiązywanie problemów bardziej odległych geograficznie i polityczne wymaga lepszego zrozumienia i komunikacji.

Wspólne oceny zagrożeń są najlepszą podstawą wspólnych działań. Wymaga to lepszej wymiany informacji wywiadowczych między państwami członkowskimi i partnerami.

Wraz ze zwiększeniem potencjału w różnych dziedzinach powinniśmy myśleć o szerszym zakresie misji. Można byłoby włączyć w to wspólne operacje rozbrojeniowe, wsparcie dla państw trzecich w walce z terroryzmem oraz reformie sektora bezpieczeństwa. Reforma ta stanowiłaby część szerszego procesu budowy instytucji.

Stałe porozumienia UE–NATO, zwłaszcza Berlin Plus, wzmacniają zdolność operacyjną UE i zapewniają ramy partnerstwa strategicznego między obiema organizacjami w dziedzinie zarządzania kryzysowego. Odzwierciedla to naszą wspólną wolę sprostaną wyzwaniom w nowym stuleciu.

Zwiększenie spójności. Główną cechą wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony jest to, że działając wspólnie jesteśmy silniejsi. W ostatnich latach stworzyliśmy kilka różnorodnych instrumentów – każdy z nich posiada swoją własną strukturę i uzasadnienie.

Obecnie wyzwaniem jest połączenie rozmaitych instrumentów i zdolności: europejskich programów pomocowych i Europejskiego Funduszu Rozwoju, wojskowych i cywilnych zdolności państw członkowskich oraz innych instrumentów. Wszystkie one mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo nasze i państw trzecich. Bezpieczeństwo jest podstawowym warunkiem rozwoju.

Wysiłki dyplomatyczne, rozwój, handel i polityki w zakresie ochrony środowiska powinny być prowadzone zgodnie z tym samym programem. W sytuacji kryzysowej nie można niczym zastąpić jedności dowodzenia.

Lepsze skoordynowanie działań zewnętrznych z politykami wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych ma kluczowe znaczenie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości zorganizowanej. Konieczna jest większa spójność, nie tylko między instrumentami UE, ale również w zakresie zewnętrznych działań poszczególnych państw członkowskich.

Spójne polityki potrzebne są również na szczeblu regionalnym, zwłaszcza w trakcie zażegnywania konfliktu. Problemy rzadko rozstrzygane są przez jedno państwo, czy też bez wsparcia regionalnego, czego w różny sposób doświadczono zarówno na Bałkanach, jak i w Afryce Zachodniej.

Współpraca z partnerami Sami możemy rozwiązać niewiele problemów. Zagrożenia opisane powyżej często stoją przed nami i wszystkimi naszymi najbliższymi partnerami. Współpraca międzynarodowa jest koniecznością. Musimy dążyć do osiągnięcia naszych celów w drodze współpracy wielostronnej na forach organizacji międzynarodowych oraz przez partnerstwa z kluczowymi podmiotami.

***Działając wspólnie,
Unia Europejska i
Stany Zjednoczone
mogą być potężną
siłą działającą dla
dobra świata.***

Stosunki transatlantyckie mają kapitalne znaczenie. Działając wspólnie, Unia Europejska i Stany Zjednoczone mogą być potężną siłą działającą dla dobra świata. Naszym celem powinno być skuteczne i zrównoważone partnerstwo z USA. Jest to dla UE dodatkowy powód do dalszej rozbudowy zdolności i zwiększania spójności.

Nadal powinniśmy działać na rzecz bliższych stosunków z Rosją, co jest kluczowym czynnikiem naszego bezpieczeństwa i dobrobytu. Poszanowanie wspólnych wartości zwiększy postępy na drodze do partnerstwa strategicznego.

Nasza historia, geografia i związki kulturowe łączą nas z całym światem: naszymi sąsiadami na Bliskim Wschodzie, naszymi partnerami w Afryce, Ameryce Łacińskiej i Azji. Te stosunki są istotną podstawą dalszych działań. Powinniśmy w szczególności rozwinąć partnerstwa strategiczne z Japonią, Chinami, Kanadą i Indiami, jak również z wszystkimi podmiotami, które wspólnie z nami wyznają te same cele i wartości oraz są przygotowane do działań je wspierających.

Wniosek

Obecny świat pełen jest nowych niebezpieczeństw, ale również nowych możliwości. Unia Europejska ma możliwość przyczynienia się w istotny sposób do zmniejszania zagrożeń, jak i wykorzystywania możliwości. Aktywna i zdolna do działania Unia Europejska oddziaływałaby na skalę globalną. Dzięki temu przyczyniłaby się do wypracowania skutecznego systemu wielostronnego, prowadzącego do sprawiedliwszego, bezpieczniejszego i bardziej zjednoczonego świata.